

Bostadstillägg till pensionärer

Pensionärer med låga inkomster kan få bostadstillägg. Hur mycket du kan få i bostadstillägg beror på din bostadskostnad, dina inkomster och eventuella tillgångar.

Vem kan få bostadstillägg?

Du som bor i Sverige kan få bostadstillägg om du har

- hel allmän pension inklusive hel premiepension och är över 65 år
- pension eller invaliditetsförmån från ett annat EES-land, som motsvarar svensk pension eller förmån
- änkepension.

Du kan däremot inte få bostadstillägg om änkepensionen har beviljats på grund av dödsfall efter utgången av år 2002 och du är född 1945 eller senare. Du har heller inte rätt till bostadstillägg om du har fyllt 65 år och enbart har änkepension.

Hur mycket kan jag få i bostadstillägg?

Hur mycket du kan få beror på hur mycket du betalar för din bostad och hur stora inkomster du har.

Du kan få ersättning för bostadskostnader upp till 7 000 kronor per månad om du är ogift och 3 500 kronor om du är gift. För dig som är ogift är ersättningsgraden 100 procent av bostadskostnader upp till 3 000 kronor, 90 procent av bostadskostnader som överstiger 3 000 kronor samt 70 procent av bostadskostnader som överstiger 5 000 kronor, upp till 7 000 kronor. För dig som är gift eller sambo gäller hälften av bostadskostnaderna med motsvarande ersättningsgrader, upp till 3 500 kronor. Det görs ett tillägg med 340 kronor om du är ogift och

med 170 kronor om du är gift. Det betyder att den högsta ersättningen som kan betalas ut är 6 540 kronor per månad för dig som är ogift respektive 3 270 kronor per månad för dig som är gift.

De som har ingått registrerat partnerskap räknas som gifta, och normalt räknas också personer som sammanbor som gifta.

I vissa fall kan gifta personer räknas som ogifta. Det kan till exempel gälla om den ena maken vistas på ett äldreboende.

Storleken på bostadstillägget bestäms genom att vi först räknar ut hur mycket bostadstillägg dina bostadskostnader maximalt kan ge dig rätt till. Från den summan drar vi sedan av en viss del av din inkomst om den är högre än fribeloppet. Fribeloppet är 103 816 kronor per år för ogifta och 92 868 kronor per år för gifta. Läs mer om detta i avsnittet Hur beräknas bostadstillägget?

Du kan själv räkna ut om du har rätt till bostadstillägg via www.pensionsmyndigheten.se/bostadstillägg

Så här beräknas din bostadskostnad

Om ni är gifta räknas bostadskostnaden för var och en av er som hälften av er sammanlagda bostadskostnad.

I vissa fall räknar vi med schablonbelopp vid beräkningen av dina bostadskostnader. Schablonbeloppen beräknas utifrån aktuella priser på till exempel el.

- **Bor du i hyrd bostad** är bostadskostnaden lika med hyran inklusive värme. Ingår hushållsel i hyran dras denna kostnad av med ett schablonbelopp.
- **Bor du i bostadsrätt** är bostadskostnaden lika med årsavgiften inklusive värme. Ingår hushållsel i avgiften dras denna kostnad av med ett schablonbelopp. Tog du lån när du köpte eller reparerade bostadsrätten räknas 70 procent av räntekostnaden med i bostadskostnaden om bostadsrätten lämnades som säkerhet för lånet.
- **Bor du i eget enfamiljshus** får du räkna med 70 procent av räntekostnaderna på lån sedan eventuellt räntebidrag dragits av. Du ska ha lämnat fastigheten som säkerhet för lånet. Dessutom ingår
 - 70 procent av eventuell tomträttsavgift
 - kommunal fastighetsavgift
 - uppvärmning och övriga driftskostnader enligt ett schablonbelopp.
- **Bor du i eget tvåfamiljshus** räknas bostadskostnaden ut på samma sätt som för eget enfamiljshus. Därefter fördelas bostadskostnaden på respektive lägenhet.
- **Bor du i eget småhus på lantbruksenhet** räknas bostadskostnaden ut på samma sätt som för eget enfamiljshus. Du får bara ta med kostnader som rör själva bostadsfastigheten, det vill säga bostadsbyggnad inklusive tomtmark.
- **Bor du i arrenderat småhus** på lantbruksenhet är bostadskostnaden lika med
 - arrendeavgiften för bostaden inklusive tomtmark
 - uppvärmning och övriga driftskostnader enligt ett schablonbelopp.
- **Bor du i andelshus eller egen flerfamiljfastighet** bestäms bostadskostnaden till ett belopp som Pensionsmyndigheten fastställer varje år utifrån de genomsnittliga boendekostnaderna i Sverige.
- **Har du fri bostad** beräknas bostadskostnaden enligt regler som fastställs av Skatteverket.
- **Bor du i särskild boendeform för service och omvårdnad för äldre eller bostad med service för personer med funktionsnedsättning** är bostadskostnaden det du betalar för boendet. Särskild boendeform är till exempel äldreboende och gruppboende. Observera att du inte får ta med några andra avgifter.

Det här minskar bostadskostnaden

Din bostadskostnad beräknas som lägre om du

- delar bostad med någon
- har bostadsbidrag till barnfamilj
- bedriver näringsverksamhet hemma.

Så här beräknas dina inkomster

Förutom inkomst av tjänst, näringsverksamhet och kapital tar vi med vissa skattefria inkomster när vi beräknar inkomsten som ligger till grund för bostadstillägget. Har du eller din make en förmögenhet görs också ett förmögenhetstillägg.

Inkomsten beräknas före skatt. Är ni gifta räknas era inkomster ihop och delas sedan lika mellan er.

Inkomst av tjänst

Som inkomst av tjänst räknas

- lön och naturaförmåner (kostförmån, bilförmån, bostadsförmån) i anställningen
- pension i form av inkomstgrundad ålderspension, premiepension, garantipension, efterlevandepension och tjänstepension
- utländsk pension som är skattepliktig i Sverige
- utbetalningar från privata pensionsförsäkringar
- sjukersättning och aktivitetsersättning
- sjukpenning, rehabiliteringspenning och sjuklön
- arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd
- den skattepliktiga delen av vårdbidrag
- omvårdnadsbidrag
- ersättningar från avtalsgruppsjukförsäkringar (AGS)
- livränta och liknande periodiska inkomster.

Med livränta avses arbetsskadelivränta och skattepliktig del av yrkesskadelivränta. Även periodiskt understöd från före detta make eller maka ingår i inkomst av tjänst.

Observera att du får göra samma avdrag för kostnader från din inkomst av tjänst som du får göra i din inkomstdeklaration. Det gäller till exempel kostnader för resor till och från arbete, facklitteratur och liknande.

Inkomst av näringsverksamhet

Om du bedriver näringsverksamhet i form av enskild firma, enkelt bolag eller handelsbolag ingår inkomsten från verksamheten i din bidragsgrund-

ande inkomst. Du får göra samma avdrag från inkomster i näringsverksamhet som du gör i din självdeklaration, bortsett från avdrag för outnyttjat underskott från tidigare år. Avdragsmöjligheten för egen pensionsförsäkring är dock delvis reducerad.

Inkomst av kapital

Som inkomster av kapital räknas

- ränteinkomster
- utdelningar
- kapitalvinster vid försäljning av tillgångar
- inkomster vid uthyrning av privatbostad.

Endast en del av de avdrag som du gör i din självdeklaration gäller vid beräkning av bostadstillägg. Avdrag för räntekostnader gäller till exempel inte. När du ansöker hämtar vi in uppgifter om kapitalinkomst direkt från Skatteverket, utifrån ditt senaste beslut om slutlig skatt.

Skattefria inkomster

Följande skattefria inkomster tas med vid beräkning av din bidragsgrundande inkomst:

- pensioner, livräntor och arbetsinkomster från utlandet som enligt lag eller dubbelbeskattningsavtal undantas från skatteplikt i Sverige
- den del av skattefria stipendier som överstiger 3 000 kronor i månaden
- ersättning från avtalsgruppsjukförsäkringar (AGS) för sjukfall som inträffat före 1991.

Förmögenhetstillägg

Pensionsmyndigheten gör ett tillägg till inkomsten för den förmögenhet som du och din maka eller make hade den 31 december året före det år som du ansöker om bostadstillägg. Tillägget är 15 procent av den del av den sammanlagda förmögenheten som överstiger 100 000 kronor för den som är ogift och 200 000 kronor för makar.

Undantaget är privat bostadsfastighet eller bostadsrätt som du bor i permanent. Den bostad du ansöker om bostadstillägg för räknas alltså inte med i förmögenheten. Inte heller skulder med säkerhet i denna egendom räknas med.

Tillgångar som räknas med vid förmögenhetsberäkning är bland annat:

- privat bostadsfastighet och bostadsrätt som inte är din permanentbostad
- aktier, fondandelar och övriga värdepapper

- kapitalförsäkringar
- fordran i pengar
- kontanter och bankmedel över 25 000 kronor.

Alla inkomster räknas inte fullt ut

Dina inkomster ska reduceras innan vi beräknar hur mycket du får i bostadstillägg. Det innebär dels att du bara behöver räkna med en viss procentsats av vissa inkomster, dels att du får dra av ett fribelopp.

Inkomster som tas upp med 100 procent är garantipension, änkepension, kapitalinkomst samt förmögenhetstillägg. Alla övriga inkomster tas upp med 93 procent.

Arbetsinkomster och inkomster av näringsverksamhet räknas endast med till den del de överstiger 24 000 kronor.

Dessa regler gäller beräkning av inkomster för den som är 65 år eller äldre och som har tagit ut hela sin allmänna pension.

Fribelopp

På de inkomster du ska räkna med drar vi av ett fribelopp. Fribeloppet är 103 816 kronor för ogifta och 92 868 för gifta.

Den summa som återstår efter avdrag för fribeloppet är din reduceringsinkomst, alltså den inkomst som ligger till grund för beräkningen av bostadstillägget.

Exempel

Märta har inkomstpension och premiepension på 120 000 kr per år och tjänstepension på 20 000 kr per år. Märta har även en förmögenhet som ger ett tillägg på 12 000 kr. Inkomsterna beräknas så här:

Inkomst- och premiepension (93 % av 120 000)	111 600 kr
Tjänstepension (93 % av 20 000)	18 600 kr
Förmögenhetstillägg	12 000 kr
Totalt	= 142 200 kr

Från den inkomsten görs avdrag för fribelopp med 103 816 kronor. Märtas reduceringsinkomst blir 38 384 kronor (142 200 – 103 816 = 38 384 kr).

Hur beräknas bostadstillägget?

Det högsta möjliga bostadstillägg som dina bostadskostnader kan ge dig minskas med en del av den framräknade reduceringsinkomsten. Minskningen är 62 procent av reduceringsinkomsten.

Bostadstillägget beräknas per år. Det framräknade beloppet delas med tolv och betalas ut varje månad.

Exempel

Kerstin och Nils är båda pensionärer och bor tillsammans i gemensamt ägd villa. Beräknad bostadskostnad för villan är 6 800 kr per månad. Vardera makens bostadskostnad beräknas då till 3 400 kr (6 800 delat i 2) per månad.

Makarnas sammanlagda reduceringsinkomst är 62 000 kr. Reduceringsinkomst för var och en av makarna blir då 31 000 kr (62 000 delat i 2).

Högsta möjliga bostadstillägg för vardera make (1 500 kr + 1 000 x 90 % + 900 x 70 % + 170 kr) x 12 månader	38 400 kr
Inkomstavdrag för vardera make (31 000 kr x 62 %)	-19 220 kr
<hr/> Bostadstillägg till vardera make	<hr/> = 19 180 kr
	<hr/> 19 180 kr delat i 12 = 1 598 kr/månad

Särskilt bostadstillägg

Du som får bostadstillägg kan också få särskilt bostadstillägg. Det gäller om du har mindre än 5 894 kronor i månaden kvar att leva på när du har betalt dina bostadskostnader. Är du gift går gränsen vid 4 802 kronor per månad. Gränsen kallas skälig levnadsnivå och räknas ut med hjälp av prisbasbeloppet. Prisbasbeloppet följer prisutvecklingen i samhället. År 2021 är prisbasbeloppet 47 600 kronor.

De inkomster som påverkar bostadstillägget påverkar också det särskilda bostadstillägget. Även bostadstillägget räknas som en inkomst. Men när vi beräknar särskilt bostadstillägg räknar vi med din inkomst efter skatt.

Du får räkna in bostadskostnader upp till 7 000 kronor i månaden om du är ogift eller 3 500 kronor i månaden om du är gift. (För gifta räknas bostadskostnaden för var och en som hälften av er sammanlagda bostadskostnad.)

Du behöver inte göra någon särskild ansökan för att få särskilt bostadstillägg.

Äldreförsörjningsstöd

När du ansöker om bostadstillägg ansöker du automatiskt på samma gång om äldreförsörjningsstöd. Äldreförsörjningsstödet ska garantera att den som har låg pension eller ingen pension alls ändå får en skälig levnadsnivå. I stort sett samma regler gäller för äldreförsörjningsstödet som för särskilt bostadstillägg. Äldreförsörjningsstödet kan bara beviljas för tolv månader i taget.

Så här ansöker du om bostadstillägg

Innan du ansöker bör du först göra en preliminär beräkning på www.pensionsmyndigheten.se/beraknabt eller genom att ringa oss.

Du ansöker enklast på www.pensionsmyndigheten.se/ansokbt med en e-legitimation. Med webbansökan får du betydligt bättre hjälp för att kunna fylla i ansökan fullständigt och korrekt.

Om du ansöker via en blankett är det mycket viktigt att läsa igenom ifyllnadsbeskrivningen och fylla i så utförligt och noga som möjligt. Glöm heller inte att skriva under. Du kan kontakta kundservice på 0771-776 776 för att få en blankett. Mer hjälp för att fylla i blanketten finns på pensionsmyndigheten.se/blanketthjalp

Om du är gift lämnar du och din make en gemensam ansökan om bostadstillägg. Även om bara en av er ansöker ska ni lämna inkomst- och förmögenhetsuppgifter för er båda. Detta för att vi lägger ihop era inkomster när vi beräknar rätten till bostadstillägg.

Om någon av er bor i eller ska flytta till gruppboende eller servicelägenhet, ska ni skicka in varsin ansökan.

Bostadstillägg beviljas vanligtvis tillsvidare utan tidsbegränsning. Du kan även få bostadstillägg för tre månader tillbaka i tiden.

Anhörig kan ansöka i vissa fall

En anhörig kan vara behörig att ansöka åt en närstående som inte längre själv har förmåga att ta hand om sin ekonomi. På vår webbplats ansöker behörig anhörig med sin egen e-legitimation. En behörig anhörig behöver inte ha något beslut eller fullmakt. Läs mer på vår webbplats.

Begära omprövning

Om du tycker att Pensionsmyndigheten fattat ett felaktigt beslut om bostadstillägg till dig kan vi pröva ärendet igen. Skriv i så fall till Pensionsmyndigheten och begär omprövning senast två månader efter att du fick beslutet. Tycker du att också det nya beslutet är felaktigt kan du överklaga till förvaltningsrätten. Förvaltningsrättens dom kan i sin tur överklagas till kammarrätten. För prövning i kammarrätten behövs dock prövnings-tillstånd.

Anmäl förändringar!

Om du får högre bostadskostnad eller förändrad ekonomi kan du ha rätt till högre bostadstillägg. Anmäl därför detta till Pensionsmyndigheten. Du ska även anmäla förändringar som kan sänka ditt bostadstillägg. Om du inte anmäler dessa förändringar kan du bli skyldig att betala tillbaka pengar.

Sådana förändringar som du ska anmäla är

- om du får ändrad bostadskostnad, byter bostad, får en inneboende eller om dina boende-förhållanden ändras på annat sätt.
- om du blir sammanboende, gifter dig, skiljer dig eller flyttar isär.
- om du ska vara utomlands längre än sex månader eller bosätta dig i annat land.
- om du eller din maka, make, registrerad partner eller sambo får en ökad årsinkomst med 1 000 kronor eller mer jämfört med årsinkomsten i ditt senaste beslut om bostadstillägg. Exempel på inkomster är privata pensioner, arbetsinkomster och kapitalinkomster (såsom ränta, utdelning och vinst).
- om du har en förmögenhet på mer än 100 000 kronor och förmögenheten har ökat med 5 000 kronor eller mer, jämfört med de uppgifter som ligger till grund för ditt senaste beslut. För gifta/sambor/registrerad partner gäller för er båda sammanlagt 200 000 kronor respektive 10 000 kronor. Exempel på förmögenhet är pengar på banken, kapitalförsäkringar, fonder, aktier och fritidshus.

Ska du byta bostad?

Du behöver alltid anmäla om du byter bostad. I vissa fall är det extra viktigt att du först tar reda på hur en flytt påverkar ditt bostadstillägg.

En förändrad boendesituation kan innebära att du inte längre kan få något bostadstillägg. Det kan till exempel vara om du

- flyttar från ett hus eller en bostadsrätt som du fortfarande äger. Värdet av huset eller bostadsrätten räknas då som förmögenhet.
- säljer eller överlåter ett hus eller en bostadsrätt. Huset eller bostadsrätten du ägde den 31 december förra året räknas som förmögenhet även om du inte längre äger det nu. Eventuell vinst vid försäljning räknas som kapitalinkomst.

När tillgångar och kapitalinkomster ändras påverkar det bostadstillägget på nytt. Det är därför viktigt att ta reda på hur bostadstillägget påverkas, både före en flytt och för tid därefter. Du kan själv göra en preliminär beräkning eller kontakta oss för att få hjälp.

Vissa uppgifter behöver du inte anmäla

Vissa uppgifter har Pensionsmyndigheten redan kännedom om och dessa behöver du därför inte anmäla själv.

Du behöver *inte* anmäla när inkomsten från Pensionsmyndigheten eller sjuk- eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan räknas om vid varje årsskifte.

Du behöver *inte* anmäla när tjänstepension från AMF, Alecta, KPA Pension, Skandikon och SPV ändras vid varje årsskifte. Du får då alltid ett nytt beslut om bostadstillägg från oss med uppgift om den ändrade tjänstepensionen. Beslutet kommer i början av februari. Om du inte fått något beslut trots att din tjänstepension har ändrats behöver du kontakta oss. Anmäl också alltid ändringar under andra delar av året.

Du behöver *inte* anmäla ändrad kapitalinkomst. Pensionsmyndigheten hämtar uppgifter om din kapitalinkomst från Skatteverket i samband med ditt slutliga beslut om skatt. Du behöver endast anmäla kapitalinkomst om du har begärt omprövning och fått ett ändrat beslut från Skatteverket.

Kontroll

Pensionsmyndigheten kontrollerar regelbundet dina uppgifter i ansökan med Skatteverket. Kontrollerna ersätter inte din skyldighet att anmäla sådana förändringar som påverkar din rätt till ersättning.

Mer information

Läs mer i faktabladet "Äldreförsörjningsstöd".

Faktablad ger fördjupad information men ska inte betraktas som lagtext i ämnet.

På www.pensionsmyndigheten.se finns mer information om pension.